

Ko je pozimi po gorah slabo vreme, so pobočja ponavadi v oblakih, sneži, piha veter in sploh ni prijetno. Novo zapadli sneg otežuje gibanje, oblačna megla zmanjšuje vidnost, vsenaokrog je vse enako belo, orientacijske težave postanejo velike. Padajoči sneg, ki ga nosi veter, nas moči in s tem hladi. Na srečo pri nas v Sloveniji večinoma močno sneži ob nastanku sredozemskega ciklona pri temperaturah le malo pod lediščem, tako da sam zrak ob sneženju ni zelo hladen. Tura v meglenem vremenu z močnim sneženjem postane lahko prava avantura ali pa celo boj za preživetje. Sestop, prekinitev ture, umik ali zasilno bivakiranje so v takšnem primeru pogosto najpametnejše odločitve. Novo zapadli sneg se s podlago sprva le rahlo sprije, veter ga prenaša naokoli in gradi zamete in opasti. V takšnem vremenu se sproži največ snežnih plazov.

Snežni plazovi so najbolj razvpita nevarnost zimskih gor. Tudi pri nas se v zasneženih zimah dogajajo nesreče z njimi, pogosto tudi tragične. Nesreči s snežnim plazom se dá izogniti. Nesrečo s snežnim plazom lahko prepreči vsak gornik sam, zanašati se na pomoč drugih, ki naj bi nas izkopal, ko nas plaz zasuje, je neumno in večinoma brezupno. Organizirano reševanje GRS v plaz u razen v izjemno srečnih primerih v visokogorju večinoma služi le za iskanje trupel. Večino živih zasutih ponesrečencev namreč najdejo njihovi prijatelji na turi.

Opremljenost z lavinsko žolno ne zmanjšuje nevarnosti zasutja, omogoča pa hitrejšo najdbo zasutega. Prižgana lavinska žolna, varno obešena za vratom globoko pod obleko, da je sneg plaz u ne odtrga s telesa, ni nobena garancija za varno turo in ne sme gornika uspa vati z občutkom lažne varnosti.

... IN DRUGE ZIMSKE NEVARNOSTI

Največ nesreč s snežnimi plazovi se zgodi tinitim smučarjem, smučarjem, ki zapustijo urejeno smučišče in udeležencem alpinističnih tur. Večina žrtv sama sproži plaz, ki jih nato zasuje — to so klozasti plazovi. Nesreči s plazom se dá izogniti, če turo pametno načrtujemo: če se odpravimo v gore tedaj, ko se plazovi po obilnem sneženju že nekoliko obletijo, če izbiramo varne, čeravno dalje in manj udobne smeri vzpona in spusta, če se izogibamo odprtim pobočjem, grapam, drčam in drugim plaznicam, če smo posebno previdni na osojnih pobočjih in na pobočjih, kjer je veter odložil kloze. Prelepa pobočja s pršičem je bolje tudi pri spustu obiti, kot pa tvegati zasutje. Upoštevati je treba priporočila, ki jih dajejo lavinske službe. — Zasuti v plaz u umirajo zaradi mehaničnih poškodb (udarci, stiskanje, zlomi), zaдушitve ali podhladitve.

Eden od najpogostejših vzrokov za nesreče v zimskih gorah je pomrznjen ali leden sneg, ki povzroči zdrs in padec. Ko je po gorah mraz in

sneg spiha n, se pojavijo ledene zaplate, ki so lahko usodne. V takšnih razmerah je nujna primerna oprema in seveda tudi znanje in izkušnje o uporabi takšne opreme. Dereze in cepin lahko ob pametni uporabi preprečijo zdrs; bolje je dereze natak niti prej kot pa prepozno, cepin na nahrbtniku pa sploh ne koristi. Če se na turo podamo le s smučmi, srenaci le deloma lahko nadomestne dereze; če je sneg pretrd, je treba turno smuko pač prekiniti, čeravno zato ne bomo prišli na vrh zaželen e gore.

Zimske gore so zahtevnejše od poletnih, vendar predstavljajo izziv za vsakega pravega gornika. Preden se pozimi vanje odpravimo, se moramo na to pripraviti: razumsko, psihično in telesno. Turo moramo skrbno načrtovati in pot ter cilj prilagoditi svojim sposobnostim in trenutnim razmeram v gorah, ne le željam. Turo ure sničimo vedno glede na trenutne razmere. Pre tiravanje in izsiljevanje se v zimskih gorah ponavadi ne konča dobro, če pa se, potem imamo srečo.

Vam, drage planine!

ERNA MEŠKO

*Planine drage, krasne ve planine,
v srcu mojem zlat je Vaš prestól,
od nežne mi mladosti,
do pozne zdaj starosti
sreče moje ste simbol!*

*Nikoli Vas pozabiti ne morem,
ljubav do Vas v srcu mi gori,
vedno enako živa,
vedno enako draga
mi dušo in srce krepi!*

*»Po fratah pohorskih potujem,
črnic so polne in malin,
nabiram brusnice, kopine
pa vmes se gobic veselim.«*

*O vsem tem sanja mi spomin
na mlade še otroške dni,
mladost prešerna pa pogosto
v triglavskih stenah se mudi.*

*Bleste Savinjskih se vrhovi,
Ojstrica kliče me v gosté,
da greva skupaj v Karavanke,
kjer krasne se poti vrste.*

*A jaz po gričih naših hodim,
ker več ne morem v goré,
v spominih lepih tam vasujem,
kjer najbolj srečno je srce.*